

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Как да работим и живеем
в Нидерландия

Въведение

Ако искате да работите в Нидерландия, трябва да знаете правата си и да сте запознати с основните изисквания за работа и пребиваване. Така ще избегнете разочароващи ситуации. Заплатите в Нидерландия са по-високи от тези във Вашата страна, но това се отнася и за разходите за ежедневни нужди. Ако сте добре информирани, имате по-голям шанс да си намерите подходяща и сигурна работа и престоят Ви в Нидерландия да бъде приятен. Тази брошура Ви запознава с основните факти, които трябва да имате предвид.

Разрешение за работа

Не може просто така да започнете работа в Нидерландия. Въпреки че България е член на Европейския съюз, Вашият работодател трябва предварително да подаде заявление за разрешително за работа. Не можете да направите това сами. За целта е необходимо Вашият работодател да разполага с копие от Вашия паспорт и евентуално от дипломите или удостоверенията Ви.

Вашият трудов договор

Ваши права и задължения зависят от трудовия Ви договор. Обърнете внимание на следното:

- Трябва да получите трудовия договор на езика, който говорите и който е разбираем за Вас. Обикновено се сключва писмен трудов договор, но устният договор също е валиден. Договорете се ясно и точно относно:
 - размера на заплатата Ви;
 - кога точно ще Ви изплащат заплатата;
 - заплащането на допълнителен труд;
 - заплащането на пътните разходи от дома до работното място и обратно;
 - заплащането на пътните разходи за връщане в България.
- Работите ли за нидерландско бюро за набиране на персонал за временна заетост? В такъв случай често ще работите за една или за няколко фирми. Специфичното на работата чрез едно такова бюро е, че трудовият договор приключва, ако фирмата, в която бюрото Ви е изпратило, няма повече работа за Вас. Бюрото не е задължено да Ви предложи нова работа. Ще Ви бъдат заплатени само действително заработените часове. Ако бъдете изпратени на работа от бюро за набиране на персонал за временна заетост, можете във всеки един момент да прекратите договора. Попитайте Вашето бюро за останалите условия на работа.

- Работите ли за българска фирма в Нидерландия? Ако сте сключили договор с българска фирма или с бюро за набиране на персонал за временна заетост, което Ви изпраща в Нидерландия, тогава става въпрос за командироване. Ако искате, може да продължите да се осигурявате в България. За целта Вашият работодател или Вие трябва да подадете в България молба за издаване на формуляр E-101. При командироване за Вас се прилагат предвидените в нидерландското законодателство предписания за заплата, работно време, допълнителен труд и безопасност. Това означава, че при всички случаи Ви се полага минималната работна заплата, изплащана в Нидерландия.
- Работите ли директно за нидерландска фирма (а не за бюро за набиране на персонал за временна заетост)? В такъв случай нидерландското законодателство е изцяло приложимо за Вас. Ако сте сключили временен трудов договор, имате право да получавате заплата през целия период на договора. Не можете без причина преждевременно да бъдете уволнени или да напуснете работа. Ако сте сключили безсрочен трудов договор, сте защитени от уволнение. Вашият работодател може да Ви уволни само с разрешение на властите. Често трудовите договори включват пробен период от два месеца. По време на пробния период работникът може да бъде уволнен без разрешение от властите.

Работна заплата

Винаги имате право на брутна минимална работна заплата, изплащана в Нидерландия. Вашият работодател трябва да удържа данъци и осигурителни вноски и да Ви даде фиш за заплатата, на който да е посочена заплатата, която Ви изплаща и данъците и осигурителните вноски, които удържа. От 1-ви януари 2010 г. законово определената брутна месечна минимална работна заплата е 1407,60 евро за лица над 23-годишна възраст. За лицата от 15 до 22-годишна възраст минималната работна заплата е по-ниска. Освен това имате право на 8% възнаграждение за отпуск. Минималната работна заплата се актуализира два пъти годишно, на 1-ви януари и на 1-ви юли.

Ако работите в Нидерландия чрез бюро за набиране на персонал за временна заетост, в повечето случаи съгласно колективния трудов договор за персонала за временна заетост, имате право на заплата, по-висока от минималната: брутна Ви заплата в такъв случай е минимално 8.51 евро на заработен час. Ако работите допълнително или

вечер, имате право на 25% надбавка, а при нощен труд на 50% надбавка върху заплатата Ви.

Медицински разходи

В Нидерландия сте задължени сами да сключвате здравната си осигуровка. В повечето случаи нидерландските фирми няма да направят това вместо Вас! Здравната осигуровка възлиза на около 90 евро на месец, като в някои случаи можете да получите отстъпка. Работите ли за нидерландско бюро за набиране на персонал за временна заетост? В такъв случай бюрото е длъжно да Ви предложи здравна осигуровка. Можете и сами да си изберете друга здравна осигуровка. Нидерландската здравна осигуровка може да включва и членовете на семейството Ви в България. За целта трябва да регистрирате членовете на семейството си и да заплащате осигурителна вноска за Вашия съпруг/съпруга. Децата до 18-годишна възраст се включват без допълнително заплащане в осигуровката.

Ако сте назначени на работа в българска фирма и ако за Вас е изготвен формуляр E-101, не е необходимо да се осигурявате сами.

Други важни факти

Данъци

За да можете да работите в Нидерландия, Ви е необходим социалноосигурителен номер (така нареченият SOFI номер). Ако работите за нидерландско бюро за набиране на персонал за временна заетост, бюрото може да подаде в данъчната служба заявление за Вашия номер. В случай че бюрото не направи това, трябва сами да подадете в данъчната служба молба за получаване на социалноосигурителен номер. Можете да направите това по телефона на английски език: 0031-(0)555385385.

Ако работите временно в Нидерландия, вероятно имате право да Ви бъде върната част от данъка върху общия доход. За целта може да поискате от данъчната служба съответния формуляр. При попълване на формуляра трябва да посочите номера на Вашата лична банкова сметка.

Парично обезщетение при болест

При заболяване в повечето случаи работодателят трябва да продължи да Ви изплаща пълния размер на заплатата. Ако работите за бюро за набиране на персонал за временна заетост, при заболяване Ви се полагат 91% от заплатата. При отсъствие поради заболяване трябва да уведомите работода-

теля си преди 10:00 часа. Ако работите чрез бюро за набиране на персонал за временна заетост, трябва да уведомите бюрото и фирмата, в която сте назначени на работа, че ще отсъствате поради заболяване.

Безопасност на работното място

Вашият работодател трябва да Ви информира относно рисковете при Вашата работа и мерките за предотвратяването им. При необходимост той трябва да Ви осигури безплатно лични предпазни средства (например каска или предпазни обувки).

Жилище

Информирайте се за това кой ще заплаща жилищните Ви разходи в Нидерландия. Ако трябва да поемете част от тях, попитайте каква сума ще заплащате и за какво. Договаряйте се в писмен вид. Ако Ви предложат жилище, то трябва да бъде подходящо за живеене. Пансионът струва от 30 до 60 евро на седмица. Ако търсите самостоятелно жилище в Нидерландия, наемът възлиза на 400 евро на месец, а често е и по-висок. В по-големите градове, като например Амстердам и Утрехт, сумата за наем може да бъде много по-висока. Ако искате да останете в Нидерландия за повече от 4 месеца, трябва да се регистрирате в общината, където живеете.

Ако имате оплаквания относно условията в жилището, първо можете да се обърнете към хазяина си. Ако той не вземе мерки и ако продължавате да имате оплаквания по отношение на жилището, можете да се обърнете към общината.

Повече информация ще намерите на www.arbeidsinspectie.nl/other_languages/bulgarian (интернет страницата на Инспекцията по труда в Нидерландия).

Упражняване на дейност като едноличен търговец

Българските граждани имат право да изпълняват в Нидерландия поръчки като еднолични търговци. Възложителят не се нуждае от разрешително за работа за едноличните търговци. Ако упражнявате дейност в Нидерландия като едноличен търговец, това означава, че нямате трудов договор и следователно не се ползвате с права като например право да получавате приетото заплащане за този вид работа, възнаграждение за отпуск, обезщетение за болест, осигуровка срещу нетрудоспособност или защита от уволнение. В този случай

договаряте с възложителя цена за извършената от Вас работа. Но внимавайте! Често се случва лица да бъдат формално наемани като еднолични търговци, но на практика да работят като подчинени на възложителя. Тогава фактически сте работник, за който работодателят трябва да разполага с разрешително за работа. При такива случаи не е изключено трудовото възнаграждение да е по-ниско от минималната работна заплата. Понякога дори се касае за принудителен труд или за експлоатация. За да се предотврати това, Инспекцията по труда ще провери дали наистина упражнявате дейност като едноличен търговец. Ако желаете да получите допълнителна информация, посетете интернет страницата http://www.arbeidsinspectie.nl/other_languages/bulgarian.

Съдействие при въпроси или проблеми

Общи положения

При въпроси и проблеми във връзка с работата Ви можете да се свържете с нидерландски или български синдикат. Обикновено условието е да членувате в него. Няколко нидерландски синдиката са основали служба, специално предназначена за лица, назначени на работа чрез бюро за набиране на персонал за временна заетост - Сдружение за контролиране на спазването на колективните трудови договори на персонала за временна заетост (Stichting Naleving CAO Uitzendwezen). Ако имате въпроси относно правата или заплатата Ви, можете да ги отправите на нидерландски или английски език към:

SNCU
Postbus 9438
3007 AK Rotterdam
Тел.: 0180 642530
Интернет адрес: www.sncu.nl

Инспекция по труда

За подаване на жалби, касаещи заплащането на минималната работна заплата, безопасните и здравословни условия на труд и работното време, можете да се свържете директно с Инспекцията по труда в Нидерландия.

За целта можете да използвате формуляра на български език на http://www.arbeidsinspectie.nl/other_languages/bulgarian/.

Можете да изпратите писмо или да се обадите по телефона на английски език:

Arbeidsinspectie
Postbus 820
3500 AV Utrecht
Тел.: 0031 (0)800 – 270 00 00
Електронна поща: arbeidsinspectie@minszw.nl

Формуляр E 101

Вие или Вашият работодател можете да подадете молба за формуляр E 101 в:

Национална агенция за приходите
бул. "Дондуков" № 52,
София 1000

Ако Ви е необходима допълнителна информация за това как можете да работите в Нидерландия, посетете интернет страницата www.newtoholland.nl (на английски език).

Номер на поръчка 172 Vg
Безплатно издание

T 0800 9051 (безплатно)

© Rijksoverheid | juni 2010 | vijfkeerblauw.nl S07-140178

